

Mikael Rydh visar sin målning "Söndag", olja på trä. I bakgrunden fler av Mikael's målningar.

Musiken, konsten och kastellet

Det blåser novembersnålt över Söderhamnen i Vaxholm när Mikael Rydh möter mig i sin öppna aluminiumbåt. Lugnt och fint tar han sikte på Kastellet som tronar över inloppet till den lilla skärgårdsstaden och ett par minuter senare lägger vi till vid en skyddad stenpir. Kastellet tornar upp sig och de grå stenmurarna ser ogästvänliga ut. Det är svårt att föreställa sig att det kan finnas privatbostäder i den pampiga anläggningen. Men det finns det. Två stycken för att var exakt. I en av dem bor Mikael Rydh, altviolinist i Kungliga Hovkapellet.

Vid sidan av sitt musicerande i orkesterdiket på Kungliga Operan i Stockholm ägnar sig Mikael åt att måla tavlor. Nyfiken på detta har jag bett om att få träffa honom för att prata musik och konst, gärna i hans hem och ateljé på Vaxholms Kastell. Så blir det också. Kastellet som tornar upp sig när vi promenerar längs de yttre murarna byggdes under 30 år med start 1833. Dess föregångare var en fästning som började uppföras 1548 på order av Gustav Vasa. Den kom att kallas för Stockholms lås efter att ha stoppat både danskar och ryssar från att i illvilligt syfte ta sig fram till huvudsta-

den. Den revs undan för undan medan det nya försvarsverket konstruerades och slutligen stod färdigt 1863. Mikael berättar att man ett decennium senare misstänkte att kastellet var hopplöst omodernt och därför ordnades en provskjutning med den nya tidens räfflade kanonrör.

– Först sköt man mot murarna med en äldre kanon med runda kanonkuler. De bara studsade mot murarna. Men den nya spetsiga ammunitionen skjutna från pansarbåten Hildurs räfflade kanonrör gick rakt igenom de metertjocka murarna och försakade stor fördelse, säger Mikael.

Därefter förlorade anläggning sin strategiska betydelse och användes istället för militär utbildning. Numer finns där museum, serveringar och möjlighet att leka Fångarna på fortet för de som är sugna på sådant. Mikael guidar runt på den lilla holmen och tar oss så småningom upp till lägenheten som utgör ett väningsplan av den östra flygeln som vetter mot Rindö. Där i skydd av de massiva stenväggarna pratar vi om musiken och konsten. Och om det härliga med att spela i Kungliga Hovkapellet.

– Jag älskar att spela i symfoniorkester också men på Operan får man spela verken flera gånger. Och det är en underbar repertoar som man får spela gång på gång. Det är inte så dumt, säger han.

Mikael började på Operan 1999 och känner att kapellet utvecklas hela tiden. Han tycker att de blir bättre och att produktionerna blir tajtare. Kungliga Hovkapellet kommer dock att få många nya medlemmar inom en inte alltför avlägsen framtid. För violastämman väntar ingen omedelbar generationsväxling men i andra sektioner

"Oväntat ljus", olja på trä. Foto: Mikael Rydh

"Kvinna mot vägg, olja på trä. Foto: Mikael Rydh

ser det annorlunda ut.

– Massor av violinister kommer att gå i pension de närmaste åren. Det kommer att bli mängder av provspelningar.

Mikael betonar vikten av att behålla känslan i gruppen. Kungliga Hovkapellet's själ måste vårdas och traditionen som går långt tillbaka i tiden måste bibehållas.

– Den här orkestern har spelat oavbrutet sedan början på 1500-talet. Det är en kedja där alla musiker har länkat i varandra, i snart 500 år.

Det är en hissande tanke att varje enskild musiker utgör en länk till en tidigare musiker som i sin tur har fört vidare kunskap från sina

Staffliet Mikael köpte på Blocket.

föregångare och att det har pågått ända sedan 1526 då kapellet omnämns i hovstatens räkenskaper. Det är riktigt mäktigt!

Mikael säger att han har en magisk arbetsplats och att man ständigt blir överraskad på Kungliga Operan. Han talar om sina tonsättarfavoriter Strauss, Verdi och Wagner. Och om känslan när Tosca drar igång. Men det är inte bara musiken utan också dekoren, magasinerna och tekniken. Allt ger en speciell känsla.

– Det är kul att gå till jobbet!

Det tar en stund att ta sig från Kastellet till operahuset vid Strömkajen. Under delade arbetsdagar finns inte tid till att ta sig fram och tillbaka. Den lediga eftermiddagen mellan repetition och föreställning får ge utrymme åt andra saker. Då övar Mikael eller så ägnar sig han åt sitt konstintresse. Han går på muséer och utställningar, gärna med

penna och ett skissblock tillhands. Två av hans favoritgallerier ligger behändigt nära. Galleri Magnus Karlsson i Konstakademiens hus på Fredsgatan och Wetterling i Kungsträdgården. Ibland får han sällskap av sin faster, Kerstin Rydh som är yrkesverksam konstnär. Hon är också scenograf och skulptör.

– Min faster är min stora inspirationskälla när det gäller konst.

Han tecknade mycket som barn men det avtog i takt med att musiken tog allt mer av hans tid och intresse. Det var först 2010 som han bestämde sig för att sätta igång och måla. Han köpte ett staffli och satte igång. Han delar sitt konstintresse med två av sina bröder.

– Vi träffas en eller två veckor varje sommar. Då har vi målar-camp. Det är jag, min faster och mina bröder. Vi hyr eller lånar något ställe där vi lagar mat och målar. Då fungerar Kerstin som vår mentor. Det är kul att inte vara ensam.

Egentligen har Mikael inget emot ensamheten. Han säger att det är som att öva och det kan ju alla musiker.

Ganska tidigt i konstnärskarriären, år 2013, hade han tur (han uttrycker sig så) att få vara med på Liljevalchs vårsalong.

– Jag fick med fem bilder. Det var fantastiskt kul!

Några år senare, 2016, hade han en egen utställning i Vaxholm. Det var den lokala konstföreningen som arrangerade och lokalen som användes var det gamla rådhuset.

– Det var mycket jobb. Jag ställde ut närmare 50 tavlor. Och jag

Fönsternisch i Mikael's ateljé och övningsrum.

solde en hel del. Det är en speciell sorts bekräftelse att någon kan tänka sig att ha det jag har målat på väggen. Musiken är flyktig och försvinner i samma stund som man har släppt tonen. Visst finns minnet av den kvar men konsten finns där fysiskt, hela tiden.

Vi pratar om skillnaderna i att vara orkestermusiker och att vara konstnär. Om övningen, om förberedelserna, om att arbeta ensam och i grupp. Orkesterns roll i orkesterdikt är att understödja dramat, handlingen, arian och dansen. Orkestern färgsätter och förstärker men är sällan i ensamt fokus.

– Det är ungefär som alltiolens roll i orkestern. Då kan det vara skönt att få lyfta sitt måleri upp i ljuset.

I arbetsrummet som fungerar både som övningsrum och ateljé står staffliet och på väggarna hänger några av hans målningar. Motiven han jobbar med för tillfället är mestadels kvinnor, gärna målade bakifrån och aldrig i helfigur. Han säger att han gillar att göra ansikten, hår och nackar. Modellerna är företrädesvis hans fru, grannarnas barn, vänner eller kollegor. Eftersom det är svårt att få någon att sitta modell under en längre tid riggar han upp

fortsättning på nästa uppslag

fortsättning från föregående uppslag

fotolampor och tar bilder ur alla tänkbara vinklar, gärna med en dramatisk ljussättning.

Egentligen börjar skapandet med ett annat hantverk än själva måleriet. Han köper måttbeställda MDF-skivor som sedan måste behandlas för att kunna fungera som pannåer. De ska slipas och isoleras med vinylharts för att sedan beläggas med gesso i flera lager så att de inte suger åt sig oljefärgen han målar med. – Om man inte har inspiration till att måla så kan man alltid hålla på att göra pannåer.

Han låter färger och penslar stå framme så att det ska vara en kort startsträcka när han får tid till att måla. För man måste ha tid. Det får inte vara någon tidspress. Men har han en ledig förmiddag så passar han på. Det gör honom glad och lugn och det ger honom en underbar känsla, som han uttrycker det.

– Jag vill gärna göra en utställning till. Nu jobbar jag med att göra nya verk och att bli bättre. Musiken kommer ju först så det här får jag göra i mån av tid.

Mikael har många samtida konstnärsfavoriter. Han nämner de svenska konstnärerna Susanne Johansson och Tommy Hilding. En annan favorit är Amy Bennett som är amerikanska och känd för att hon bygger upp extremt detaljerade modellandskap som hon sedan målar detaljer ur. Av svunna tiders målare nämner han Goya och Velazques.

– Det är lite som musik. Ett tag snöar man in på en sorts musik eller ett konstnärskap och sedan väljer man något annat.

Mikael är full av kunskap som han gärna delar med sig av och jag lär mig massor om skillnaderna mellan att måla i akvarell och i olja. Jag får veta hur man bygger upp färgerna i olika lager och om olika torktider färgerna har beroende på pigment. Jag får också ytterligare en rundtur. Den här gången runt öns utsida med avslutande uppstigning i det höga utsiktstornet. Väl uppe tittar Mikael ut över nejderna. Han är lång och vältränad. Han verkar oberörd. Självt försöker jag dölja det faktum att jag har maxpuls och andnöd. Antagligen förgäves. ■

Den som är nyfiken på att se fler av Mikael Rydhs målningar kan surfa in på hans hemsida: mikaelrydh.se

Jonas Nyberg

Excellence In Performance
M
Flute Professional
www.pv9.net
Stig Hedbom
Certifierad Reparatör
Flöjtateljé med utställning i
Järfälla, 2 mil norr om Stockholm
Reparationer och renoveringar,
även antika flöjter
Pv9 Flute Workshop Stockholm
Pionv. 9, 17674 Järfälla
tel 08-58351960, pv9@telia.com

www.fiolaffaren.se
fiolaffären
I STOCKHOLM AB
JULKLAPPSTIPS: Trumpetstrumpor, flöjtmugg, tubaslips, klarinettmagnet, hornkeps, pianohalsduk, fiolkakform, oboepin, Bachservetter, fagottpena, G-klavshalsband, musikerkafe, notljus, basharts, Mozartskasse, trombonblock, cellonyckelring, kazoo, chokladflyglar, saxofonglas, basklavsörhängen, tuner, gitarrsudd, altklavssmycke...**GOD JUL!**
Tobaksspinnargatan 4, 117 36 Stockholm
08-668 13 15, mån-fre 11-18 & lör 11-15

LJUDKABIN
Ljudisolerade övningsrum
som man monterar själv
När man vill öva utan att störa sin omgivning. Flera storlekar.

Tel 0523-22517
Sparta System AB
www.spartasystem.se